

Verksamhetsredovisning för Kastellskolan Förskola 2021/22

1. Inledning

Kastellskolan har ett fint läge på Kristinagatan, centralt i Härnösand. Skolan med tillhörande fritidshem har varit verksam sedan läsåret 2002–2003, och vår förskoleverksamhet öppnade under läsåret 2006-2007. I dagsläget är vi väl förankrad som en av Härnösands förskolor/skolor. Vi erbjuder en röd tråd i lärandet för barn från ett till sexton år. Vi är den lilla skolan med de stora möjligheterna. Verksamheten har en fristående huvudman, *Kastellskolans ideell förening*, som drivs utifrån kristen värdegrund.

Kastellskolans vision och värdegrund, som antogs inför läsåret 2020/21 säger: Tillsammans skapar vi nyfikna, vetgiriga och ödmjuka medborgare som ska trivas och forma framtidens hållbara samhälle. Så här vill vi vara med varandra; barn, elever, personal och vårdnadshavare. **Trygg** – ta tid att lyssna på andra, så blir du själv lyssnad på. **Varsam** - var snäll med dig själv och andra och förvalta allt du har omkring dig på bästa sätt. **Ödmjuk** – alla kan, alla vill, och alla är lika mycket värda. Tänk snälla tankar. Tala fina ord.

Det finns flera styrdokument som styr vår verksamhet bland annat *Skollagen 2010:800*, läroplan för förskolan *Lpfö18* samt *FNs konvention om barnets rättigheter*. Vi vill ge barnen en fin omsorg och många rika möjligheter till lärande i, bland annat, språkutveckling, teknik, naturvetenskap, sång och musik. Den här verksamhetsredovisningen bygger på personalens sammanfattning av verksamhetsdokumentation under året.

2. Sammanfattning 2021/22

Prioriterade utvecklingsområden

Ett av våra prioriterade områden under året har varit att stärka Vi-känslan på hela skolan. Detta gjorde vi bland annat genom att ta tid för möten och bjuda in varandra så att alla känner sig delaktiga i samtal och aktiviteter. Önskat läge var att alla skulle känna sig trygga tillsammans, trivas tillsammans och att det skulle finnas en öppenhet med stor arbetsglädje. Skolledningen tolkar svaren på personalens månatliga arbetsmiljöenkät som att det finns en hög trivsel på skolan men vi har ändå beslutat att behålla området som prioriterat även under kommande läsår.

Den röda tråden har stärkts bland annat genom att hela skolan har jobbat med att utveckla ett Kooperativt förhållningssätt. På förskolan har vi utgått ifrån boken ”*Kooperativt lärande i förskolan och skolans första år*”. I ett kooperativt förhållningssätt strukturerar pedagogen aktiviteter där barnen uppmuntras att stödja och hjälpa varandra. Man skapar möten mellan barnen där de upplever sig behöva varandra. Personalen förtydligar hur barnen kan samarbeta, såsom att turas om, stötta varandra, reagera vänligt eller be om hjälp. Barnen får tillfälle för reflektion kring hur de har samspelat med varandra. Kooperativt lärande är ett förhållningssätt till lärande som utgår från sociokulturell teori – att lärande sker i mötet mellan människor.

I början på läsåret avslutade vi Specialpedagogiska skolmyndighetens studiepaket NPF, som gett oss en grundläggande förståelse för och ökad kunskap om barns olika perceptuella och kognitiva förutsättningar. Vi har också fått inblick i hur det kan vara att leva med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt hur det kan upplevas att vara vårdnadshavare till ett barn med NPF. Fortbildningen har gett oss kännedom om anpassningar och organisationsstrukturer som kan ge förutsättningar att skapa en tillgänglig lärmiljö och ökad delaktighet för alla barn på förskolan.

Kastellskolan

förskola & skola

För att uppfylla läroplanens mål att ”varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande” har vi investerat i en *Blue-Bot* samt ett digitalt förstoringsglas. Övriga digitala aktiviteter som funnits med i verksamheten är QR-koder och skapande med hjälp av *Green-Screen*.

Vi är glada att vår utemiljö, som varit ett prioriterat utvecklingsområde, nu börjar bli klar. En ny lekställning, en gungbil, nytt fallskydd och en trappa upp till släntrutschen ska hjälpa oss att uppfylla läroplanens mål om att ”ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva” (Lpfö18). Det vi har kvar att färdigställa på gården är att bestämma placering och utarbeta en lärmiljö runt de små lekstugorna, som just nu står lite på trekvart.

3. Förutsättningar för enheten

3.1 Organisation

Kastellskolan Förskola leds av rektor som i sin tur leds av Kastellskolan ideell förenings styrelse. Kastellskolans personal är indelade i fyra arbetslag, där förskolans personal är ett av arbetslagen. De fyra arbetslagsledarna möter skolledningen för samplanering en gång/vecka.

3.2 Barn

Vi har under året 2021/22 haft 30 barn inskrivna i förskolan, 17 barn på avdelning Solen för barn 3–5 år och 13 barn på avdelning Stjärnan för barn 1-3 år.

3.3 Personal

Vi har under året haft fyra förskollärare och två barnskötare tillsvidareanställda på förskolan. Därutöver har vi haft två resurser, som har tidsbegränsade anställningar, en som resurs med särskilt uppdrag att utveckla vår teckenspråkiga miljö och en anställd genom arbetsförmedlingens arbetsmarknadsinsats.

3.4 Ekonomi

Antal barn, personal och planerad verksamhet har detta år resulterat i ett inte helt tillfredsställande ekonomiskt resultat. För att förbättra läget minskade vi på anställningsgraden något under höstterminen. För detaljer hänvisas till föreningens årsredovisning 2021-07-01—2022-06-30.

Besöksadress: Kristinagatan 2, 871 60 Härnösand • Postadress: Box 3018, 871 03 Härnösand

Telefon: 0611-550 350 • E-post: expedition@kastellskolan.se

4. Normer, värden, delaktighet och inflytande

Under hösten fokuserar vi på att få barnen att känna sig trygga i gruppen och med oss personal. Det här året var inskolningarna utspridda under hela året på grund av att några barn flyttade. Då blev det extra viktigt för oss att vi höll oss till våra rutiner. För små barn ger rutiner trygghet.

Under året har vi dagligen tränat på det sociala samspelet. Hur vi ska bemöta varandra, ta hänsyn till varandra, dela med sig och turas om. På förskolan har vi alla saker tillsammans och det är viktigt att vi tar hand om våra saker. Vi uppmuntrar och bekräftar barnen när de hjälper varandra och samarbetar tex om barnen hjälper varandra att hämta saker, städar tillsammans eller hjälper varandra med påklädning. Även att kunna säga nej eller stopp när man inte vill vara med är viktigt att lära sig.

De stora högtiderna påsk, midsommar, advent och jul uppmärksammar vi tillsammans hela förskolan. Då brukar vi ha gemensam sångsamling där vi samlas och sjunger sånger som passar till de olika högtiderna. Under advent gick vi med de äldsta barnen till Domkyrkan på adventsvandring. Vi har också firat samtliga barn vid deras födelsedagar med sång, tårta med ljus på, en liten present från oss och en flagga att ha på bordet vid sin plats vid lunchen. Vi har firat *Förskolans dag* hela förskolan tillsammans med sång, fika och vi viftade med egengjorda flaggor. Vi gick i parad över skolgården och sjöng och flaggade. Sen lekte vi och fikade tillsammans.

I början på hösten anordnade vi "*Höstloppet*". Alla barnen deltog och sprang en snitslad bana uppe på skolgården. Barnen hade innan fått måla medaljer som de fick efter loppet. De fick gå upp en och en på en prisvall för att ta emot medaljerna följt av en applåd. Förskolan deltog även i skolans satsning "*Spring runt jorden*".

Vi har haft vår årliga sommarfest och i år kunde vi äntligen bjuda in föräldrarna igen. Inför sommarfesten övade vi på sommarsånger, vissa sånger med stödtecken. Vi sjöng tillsammans och avtackade 5-åringarna. Därefter fikade vi tillsammans från ett otroligt fikabord som alla föräldrar bidragit till.

Plutogruppen (femåringarna) har under året arbetat med materialet *Väpplarna*, som innehåller fyra olika delar utifrån läroplanens mål och riktlinjer. En av dessa delar är socialt samspel. Vi har med hjälp av materialet gjort bland annat en *kompissol*, där barnen själva har fått berätta vad de tycker att en bra kompis ska göra. Det har också innefattat samtal om jaget där familj, intressen och välmående har diskuterats och ritats.

Den yngre gruppen på Solen (Tellus) har fokuserat på att skapa en trygg och kamratlig grupp. Vi har arbetat utifrån olika sagor. Till exempel sagan om vanten där alla djur får plats och ingen blir utanför. Våra ledord har varit att visa hänsyn, förlåta, vara hjälpsam, generös och att bjuda in till lek. Genus har vi arbetat med genom boksamtal när vi talat om skillnader och likheter, pojktigt och flickigt, hur familjer kan se ut, att det är okej att vara den man är och tycka olika.

Förskolan vilar på en demokratisk grund. Barnen är delaktiga i hur verksamheten utformas genom att vi ser till deras intressen och nyfikenhet när vi planerar verksamheten. Barnkonventionen ligger alltid till grund för vårt förhållningssätt mot barnen. Vi uppmärksammade det på FN-dagen då vi pratade om alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna. Vi sjöng kompiksånger, målade teckningar och gjorde fredsduvor. Under vårterminen har vi jobbat utifrån ett kooperativt lärande, vilket har fokus på samarbete, lyssnande och att uppskatta varandra. Det kooperativa lärandet har varit synligt i samtliga aktiviteter både planerade och oplanerade.

Det är vår skyldighet att göra en så kallad kränkingsanmälan när en kränkande situation uppstår. Det kan vara mellan barn till barn eller barn och vuxen. Till exempel när någon uttrycker sig kränkande verbalt, blir slagen eller inkräktar på integriteten. Under året har fyra kränkingsanmälningar, som görs digitalt via KB-process, gjorts och då blir alltid vårdnadshavare informerade om vad som hänt.

5. Omsorg, utveckling och lärande

I vårt arbete följer vi förskolans läroplan. Där står det att vi ska främja en livslång lust att lära. Genom att vara lyhörda och lyssna på barnens intressen och nyfikenhet blir lärandet lustfyllt. På vår morgonsamling med de yngsta barnen sjunger vi varje dag en namnsång så att alla barnen blir bekräftade. Sedan tittar vi i vår borg med foton på barnen vilka barn som är här och vilka som är hemma. Vi sjunger om vilken dag det är och även vilken färg varje dag har. Matematik och teknik kommer in genom att vi använder klossar som barnen får bygga med tillsammans och alla barn bidrar med sin kloss. Vi räknar antal och funderar över vad barnen har byggt.

Högläsning är en viktig del i vår verksamhet. Böcker finns tillgängliga för barnen i alla rum. Även vid skötbordet och vid pottorna. Genom projektet *Bokstart* har vi fått en bokhylla med böcker på olika språk där föräldrarna kan låna hem böcker och läsa för sina barn. Vi läser ofta böcker på samlingen och försöker att använda stödtecken till.

Vi har fortsatt som tidigare med våra promenader i närområdet. Vi har hittat burkar och skräp, hoppat i vattenpölar och tittat på många spännande saker och fordon. Barnens intressen har ofta fått styra vart vi ska gå. Att panta våra burkar på Willys är ett spännande uppdrag och vi har pratat om hur viktigt det är att hålla rent i naturen. Även det här året har vi odlat tillsammans med barnen. Barnen har fått vara med att sätta frön och vattnat, för att senare i sommar vara med och skörda och äta.

Enligt förskolans läroplan skall förskolan ge barnen möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer. Vi ger barnen möjlighet att upptäcka, pröva och utforska sina kunskaper och erfarenheter. Skapande har varit ett ständigt återkommande inslag, då barnen pärlat, målat, skapat och utforskat olika material och tekniker. Vi har tagit hänsyn till barnens intressen i skapandet, bland annat har vi byggt kulbanor i olika material, gjort sockermålningar och pysslat efter årstiderna och dess färger. Eftersom barnen visat så stort intresse för just skapande har vi även tagit ut färger och målat i snö samt plockat in naturmaterial som vi pysslat med och diskuterat kring. Vi anpassar verksamheten efter barnens individuella behov, det har inneburit att någon fått skapa samma sak fast i annat material, den som behöver det fått sitta på sidan om eller i en mindre grupp. Det är nödvändigt eftersom alla barn ska få möjlighet till samma utbildning oberoende av behov, kunskap och förutsättningar.

Naturvetenskap och teknik

Vi har under året som gått uppmärksammat naturen och årstiderna på olika sätt i verksamheten. Vädret har varit ett återkommande samtalsämne. Vi har pratat om snö, regn och sol och det är något som väckt många frågor hos barnen som bland annat - "Varför är det inte snö på sommaren?". Vi har pratat mycket om färgförändringarna som sker och tittat på hur träden förändras. Under hösten pratade vi om vatten och hur det kan förändras beroende på temperatur. Vi frös in ballonger och lät dem sedan smälta och vattnet som blev efter smältningen lät vi ligga i en bunke för avdunstning. Det blev en spännande process att följa. Ett annat projekt som vi gjorde var att barnen fick vara ute och fota egna bilder på saker i vår närmiljö. De fick sedan berätta för varandra om bilderna och vad som fångat deras intresse i just det objekt de fotat. Vi har också samlats hela förskolan för att ha en naturskattjakt vid Landsarkivet. Barnen fick då en bingobricka med bilder på olika naturmaterial och de skulle tillsammans leta efter de olika materialen.

Vårterminen har innehållit mycket digitalisering, bland annat har vi jobbat med en *Blue-Bot* där barnen fått träna på att programmera. Dessa stunder har även innefattat träning på samarbete och turtagning utifrån ett kooperativt lärande. Vi har även jobbat en del med *Green Screen* där barnen fått vara delaktiga i att välja bilder och jobba med appen på olika sätt. I julas gjorde vi julkalendrar i form av julgranar där kulorna bestod av olika QR-koder vilka barnen fick öppna med hjälp av iPads.

Språk

Varje fredag har vi gemensamma aktiviteter alla tillsammans, barn och personal på hela förskolan för att skapa en integrerad verksamhet. Vi brukar sjunga, spela, dansa och röra oss på olika sätt.

Det finns inte en stund som inte innefattar språkträning, i samtliga aktiviteter, planerade som oplanerade, pratar vi och tränar språk med barnen. Under samlingarna får barnen vara delaktiga och prata inför varandra och pedagogerna och under maten sitter vi ofta och diskuterar olika samtalsämnen. Året som har gått har präglats av mycket sagor, berättande och dramatiseringar. Med de yngre barnen på Solen, har vi jobbat med *Sagan om vanten*, *Guldlock* samt *Bockarna Bruse*. Till en början har vi läst sagorna för att sedan övergå till flanellografbilder. Efter ett tag har vi plockat in figurer som vi gjort sagan med, vi har också dramatiserat sagan med enklare maskor. Barnen har visat ett stort intresse för sagorna och har själva bearbetat de olika karaktärerna och händelserna efteråt i deras lekar.

I och med projektet *Bokstart* har vi fått en hylla med nya böcker på olika språk som innebär att föräldrar kan låna hem och läsa för sina barn, vilket vi ser som utvecklande för barnens språkutveckling. Böckerna är väl

utvalda av bibliotekarier. Böckerna har olika teman och svårighetsgrad för att kunna fånga och inspirera barnen i alla åldrar. Vi har också jobbat med *Väpplarna* i samband med språkträningen. Under året som gått har vi rimmat mycket tillsammans med hjälp av både ord och bilder. Vi har jobbat med sammansatta ord som vi sedan har delat till två olika ord. Barnen har fått göra egna berättelser med hjälp av olika bilder som stöd, de har då dels fått jobba med sin fantasi, turtagning, dels att lyssna på varandras berättelser.

Matematik

Vi har jobbat med lägesord på flera olika sätt, bland annat har vi använt oss av sagor som material. Med hjälp av sagan om Guldlock har barnen fått instruktioner om att lägga björnarna i, på, under och över. Barnen har också fått jobba med lägesord genom att de själva fått instruktioner att ställa sig i olika lägen i rummet. De har också fått hämta olika föremål i rummet och lagt i, på, under, över eller bredvid en låda eller liknande, sedan har de fått beskriva för kompisarna var föremålet ligger.

Under året som har gått har de äldre barnen gjort väldigt mycket pärlplattor. Vi har skrivit ut olika mönster som de sedan fått lägga antingen själva eller med hjälp av en vuxen. Barnen har också fått jobba med mönster i programmering med hjälp av *Blue-Bot*.

Vid varje samling pratar vi om dagarna och vilka färger de har, sedan förekommer färgerna under flera spontana samtal under resten av dagen också. Ofta pratar vi om vilka färger de har på kläderna, vilken färg som är på mattan eller vilken färg olika leksaker har.

Vi räknar alltid barnen på samlingen, då får de vara med och hjälpa till att räkna kompisarna. Ibland brukar vi "mata vargen". Barnen slår då en tärning och räknar sedan prickarna och ger vargen så många godisbitar som tärningen visar prickar. Andra räknelekar tränar räkneramsan, antal och olika siffror. Precis som med färger så sker det många spontana diskussioner under dagarna där antal är fokus, både med leksaker, pärlplattor och pennor. När vi delar frukt vid samlingen pratar vi om olika delar, ett halvt äpple, en fjärdedels äpple eller fyra äppelklyftor. Vi har bowlat med barnen och då har barnen räknat hur många kägglor som fallit. Vi har spelat ett spel med former, färger och kasta tärning. Barnen har då själva varit spelpjäser.

6. Övergång, samverkan och omvärld

Under vårterminen har barnen från Stjärnan som ska börja på Solen kommit upp på besök för att lära känna personal, lokaler och rutiner, så att övergången blir så smidig som möjligt. De äldsta barnen från Solen har haft

samverkan med förskoleklassen under våren i form av utflykter. De har också träffat sin blivande förskoleklass, fått arbetshäften att fylla i med matematik och språkövningar.

Den dagliga kontakten med föräldrarna har varit viktig för en god samverkan. Det har varit många bra samtal som har lett till en bättre vistelse för barnen på förskolan. Vi har haft utvecklingssamtal med våra vårdnadshavare där femåringarna har varit närvarande på sina egna samtal.

I arbetet med barn i behov av särskilt stöd har vi ett gott samarbete med bla specialpedagogiska skolmyndigheten SPSM, habilitering och BHC.

7. Utvecklingsområden inför 2022/23

Kooperativt lärande - I ett kooperativt förhållningssätt strukturerar pedagogen aktiviteter där barnen uppmuntras att stödja och hjälpa varandra. Man skapar möten mellan barnen där de upplever sig behöva varandra. Personalen förtydligar hur barnen kan samarbeta, såsom att turas om, stötta varandra, reagera vänligt eller be om hjälp. Barnen får tillfälle för reflektion kring hur de har samspelat med varandra. Kooperativt lärande är ett förhållningssätt till lärande som utgår från sociokulturell teori – att lärande sker i mötet mellan människor.

Matematik - Personalen kommer under året att ta del av modulen *Förskolans Matematik* från Skolverkets lärportal. Syftet med kompetensutvecklingen är att vi ska få en fördjupad förståelse för vad matematiska aktiviteter kan vara så att vi på ett medvetet sätt kan planera, iscensätta och följa upp undervisningen i förskolan som utvecklar barnens förmåga att aktivt delta i matematiska aktiviteter.

Lärmiljöer - Vi vill under året skapa nya lärmiljöer men också uppdatera de lärmiljöer vi redan har med hjälp av följande frågor:

1. Vilka miljöer möter barnen i vår förskola?
2. Vilket utforskande inbjuder miljöerna till?
3. Vad gör barnen i våra miljöer?
4. Vilket material får barnen i vår förskola möta?
5. Hur har vi gått tillväga för att välja just detta material?
6. Hur väl svarar vår förskolas miljö och material mot läroplanens intentioner?

Vi-känsla – är ett prioriterat område för hela Kastellskolan. Önskat läge är att alla skulle känna sig trygga tillsammans, trivas tillsammans och att det skulle finnas en öppenhet med stor arbetsglädje. Skolledningen tolkar svaren på personalens månatliga arbetsmiljöenkät som att det finns en hög trivsel på skolan men vi har ändå beslutat att behålla området som prioriterat även under kommande läsår.

Härnösand 2022-10-13

Marita Holmström, rektor